

GOD?
Dat
Ben
ik

GOD?
Dat
Ben
ik

Hugo Renaerts

Voor Greet, mijn eeuwige inspiratiebron

... Naarmate een geloof dogmatischer is, intensiever wordt beleden en met een grotere zendingsdrang gepaard gaat, zijn de gevolgen dramatischer. ...

Desastreuze vormen neemt een geloof aan als de eigen waarheid zo absoluut wordt en de zendingsdrang zo groot dat andere mensen desnoods met geweld moeten worden gedwongen het betreffende geloof te aanvaarden of zich daar in ieder geval niet tegen te verzetten. De marxistisch-leninistische en de fascistische ideologie heeft miljoenen mensen het leven gekost. Joods, christelijk en islamitisch fundamentalisme eist nog steeds talloze slachtoffers.

Hoe groot moet de onzekerheid zijn om mensen een overtuiging te laten omarmen die uitgroeit tot een absolute waarheid die zij alleen in pacht hebben? Dat God hun heeft uitverkoren de waarheid te kennen. Dat God hen alleen een stuk land heeft beloofd. En dat iedereen die er anders over denkt, moet worden verdreven of desnoods moet worden gedood. ...

Uit: De Volkskrant, 04-03-2005, column van Ronald Plasterk

1.

De knal schrok de hele buurt op.

Onmiddellijk daarna brak er brand uit. Mensen gilden, schreeuwden, liepen door elkaar, vluchtten weg van de plek des onheils, anderen trachtten er bij te komen om eventueel hulp te kunnen bieden. Het gedeelte van het gebouw dat door de ontploffing niet was ingestort, was in een oogwenk één grote vlammenzee geworden. Onmogelijk om dichterbij te komen. Ontzette gezichten, mensen die verstijfd stonden van angst, terwijl anderen langs hen heen renden op zoek naar een veilig onderkomen.

De auto's stopten, het verkeer lag lam. Mobiele telefoons werden boven gehaald. Men schreeuwde nutteloze raadgevingen die door niemand werden gehoord. Paniek maakte zich meester van de meerderheid van de mensen in de buurt. Aan de overzijde van de straat waren winkelruiten aan diggelen gegaan. In de winkels hadden enkele voorbijgangers zich verscholen, een veilige plek gezocht. Tegen de achterwand of achter de toonbank hurkten ze samen, dicht tegen elkaar gedrukt.

In een portaal zat een kind bevend in elkaar gedoken met angstige ogen naar de vlammen te staren. In shock. Een man had zich languit op de grond geworpen, beschermde het hoofd met zijn handen, zoals hij dat bij het leger geleerd had. Een vrouw zat krijsend tegen de gevel geleund. Een oud dametje stond volledig bewegingsloos en met open mond naar de vlammen te staren. Mensen reageren verschillend op een panieksituatie, maar pas dan komt het nog intacte instinct tot zelfbehoud sterk aan de oppervlakte. Een vrouw kwam roepend aangerend. Ze schreeuwde een naam. Was haar kind in de buurt? Ze voelde geen vrees voor haar eigen leven, ze voelde alleen vrees voor het leven van haar kind. Ook een instinct dat nog niet verloren is gegaan. Het moederinstinct, vroeger het instinct tot in stand houding van de soort, nu het moederinstinct genoemd.

Vijf minuten waren verstreken en de sirenes van de politie en brandweer overstemden elkaar. Het was niet nodig geweest om ze op te roepen. De knal was tot ver hoorbaar geweest en had de veiligheidsdiensten meteen doen uitrukken. De zwarte rookpluim liet ook geen vergissing toe over de plaats van het onheil.

Terwijl de agenten trachtten een beetje orde te scheppen en de mensen op veilige afstand te brengen, het verkeer achteruit te drukken, begonnen de brandweerlieden met de bluswerken, al was het duidelijk dat er niets meer kon gered worden. Het gebouw was volledig verloren.

Wie binnen was ook.

Michael keek door het grote raam naar de dikke rookwolk die boven de huizen de hemel verduisterde. Hij had een harde trek om de mond. Met een brusk gebaar doofde hij de sigaret in de asbak op zijn bureau. Hij draaide zich om, zuchtte, en keek Robby bijna smekend aan.

Het waren twee fysieke tegenstellingen, deze vennoten en bovendien goede vrienden. Al meer dan twintig jaar kenden ze elkaar, vanaf de banken van de lagere school, en sedert ze samen dat bedrijf in informatica hadden opgezet, zich er rekenschap van gevend dat dit de toekomst was, was niet alleen hun vriendschap maar ook het wederzijds respect nog gegroeid.

Ondertussen hadden ze een soort imperium opgebouwd op dat gebied. Beiden waren ze bezeten door computers en alles wat er mee samen hing, beiden waren ze liefhebbers van voetbal en van klassieke muziek, beiden hadden ze vioollessen gevolgd, waren bijna onafscheidelijk sinds de lagere school. Dat hadden ze allebei gemeen, maar uiterlijk kon men bijna geen grotere verschillen ontdekken dan tussen Michael en Robby.

Michael was groot en zwaar, met kalend kruin, breedgeschouderd, met een enorme borstomvang en grote handen. Hij kon nauwelijks een ring vinden die hem paste. Hij had zwarte ogen, waarschijnlijk van zijn oma die zigeunerin was, een stompe neus en brede lippen.

Naast hem leek Robby in het niets te zinken. Klein en mager, met vrij lang blond haar, een scherpe neus waarop een klein brilletje prijkte, blauwe ogen en dunne lippen. Mensen die hen kenden hadden vaak gezegd dat ze de ideale opvolgers zouden zijn voor Laurel en Hardy, maar met nog veel meer contrast. Hoe vaak had men hen niet aangeraden zich naar Hollywood te begeven, waar ze beslist als duo een succes zouden geweest zijn. Maar nu waren ze samen ook een succes. Een commercieel succes.

Wat hen nog dichter bij elkaar bracht, was dat Robby een jaar na Michael getrouwd was en dat zijn vrouw een jaar na die van Michael gestorven was. Allebei een verkeersongeluk. Kan iets twee mensen dichter bij elkaar brengen, twee mensen die al vrienden waren sedert ze samen op de schoolbanken naast elkaar zaten?

Hun vriendschap leek dan ook onverwoestbaar. Na de dood van hun vrouwen hadden ze zich alleen nog maar intensief bezig gehouden met hun bedrijf.

Op de bovenste etage van het torengedouw, waar meer dan honderd mensen werkzaam waren in de sector van computerprogramma's, deelden ze hetzelfde bureau, met uitzicht over bijna de hele stad. Er was geen enkel dispuut geweest over de inrichting. Ze hadden toch dezelfde smaak. Alleen de foto's in de lijsten op hun bureaus verschilden natuurlijk.

Hun vrouwen. Kinderen waren er niet. Bij geen van beide. Het leek wel alsof de voorzienigheid hen voor elkaar bestemd had. Voor altijd. Tot de dood ons scheidt.

Maar niet alleen in fysieke verschijning maar ook in kledij waren ze heel verschillend. Michael hield er van om zich netjes te kleden en te scheren. Altijd droeg hij een vlekkeloos wit hemd en een das, een mooi gestreken broek en een vest, gepoetste schoenen en zijden sokken. Robby hechtte helemaal geen belang aan zijn uiterlijke verschijning. Wel wat hygiëne betrof, maar hij was iemand die er van hield om zich gemakkelijk te bewegen. Een T-shirt, een linnen broek en gym schoenen vormden een vast onderdeel van zijn verschijning, maar dit maakte hem in de ogen van het personeel daarom niet minder indrukwekkend. Robby was intelligent en werd door iedereen gewaardeerd. Of is bewonderd meer op zijn plaats?

Nu keken ze allebei op van hun computer en staarden naar de rookwolk die met de minuut in omvang toenam. De explosie had hen laten opschrikken.

“Dat was me een knal”, zei Michael, terwijl hij weer plaats nam op zijn bureaustoel.

“Ik vraag me af wat het geweest kan zijn”, vroeg Robby zich af, vanuit zijn zetel naar de rookpluim starend die over de stad een donkere schaduw wierp.

Michael haalde de schouder op.

“Wellicht weer een onvoorzichtigheid”.

De geluid van de sirenes van politie en brandweer werd overgenomen door de talrijke ambulances die heen en weer reden.

“Zo te horen lijken er nogal wat gekwetsten te zijn”, bedacht Robby.

Michael zuchtte.

“Laat ons hopen dat het bij gekwetsten blijft.”

“Straks zullen we het wel horen op de radio”, meende Robby.

“En vanavond op televisie”.

Michael keek op zijn polshorloge.

“Bijna vijf uur. Het zit er weer op voor vandaag.”

Robby zette zich echter recht achter zijn computer.

“Ik wil dat programma toch nog even checken voor ik naar huis ga.”

“Je doet maar. Ik heb het voor vandaag wel bekeken.”

Michael trok zijn vest aan, maar begaf zich dan weer naar het raam.

“Nog steeds zoveel rook. En de ambulances blijven maar over en weer rijden. Het zal wel ernstig zijn. Geen idee waar het kan zijn. Het lijkt me ergens in de Mascottestraat of daaromtrent.”

“In de Mascottestraat zijn geen grote gebouwen.”

“Wel, in de buurt dan.”

Michael knoopte zijn vest dicht.

“Gelukkig woon ik aan de andere kant van de stad.”

Met een handgebaar groetten ze elkaar. Michael daalde met de lift tot in de ondergrondse parkeergarage, startte zijn Jaguar en reed naar buiten. Binnen twintig minuten zou hij thuis zijn, waar Eline voor het avondeten zou zorgen voor ze weer naar huis trok.

Inderdaad, Eline had zich alweer trouw van haar plichten gekweten. Hij overdacht opnieuw dat hij als vrijgezel toch maar blij mocht zijn met zo'n huishoudster. Ze was al wat op leeftijd, Michael schatte haar al achter in de zestig, weduwe zonder kinderen, die haar pensioen aanvulde als huishoudster. Vreemd, dacht Michael. Ze deed dit nu al bijna vijf jaar, ze waren heel vertrouwelijk met elkaar, maar hij wist nog steeds niet hoe haar familienaam was of hoe oud ze nu precies was.

Ja, ze zagen elkaar natuurlijk niet zo veel. Eline kwam in de namiddag om het huis wat schoon te maken en te koken en ze vertrok nadat ze samen het avondeten hadden genuttigd en ze de vaat had gedaan, dus veel zagen ze elkaar niet en zeker niet om lange vertrouwelijke gesprekken te voeren.

Hij had zijn jas nog niet uitgetrokken toen Eline hem bijna tegemoet stormde.

“Vreselijk, nietwaar mijnheer Michael.”

“Wat is vreselijk, Eline?”

Hij keek verbaasd naar haar gelaat dat grote ontzetting verried en was benieuwd wat er wel gebeurd zou kunnen zijn.

“Die tempel, mijnheer Michael. Heb je het dan niet gehoord? Het was toch vlak bij u in de buurt.”

Michael fronste de wenkbrauwen.

“We hoorden zoiets als een ontploffing. Maar... een tempel?”

“Nou ja, het was natuurlijk geen echte tempel. Meer een soort clubhuis of zoiets, enfin, waar ze samen komen... daar in de Mascottestraat. De radio zwijgt er niet over.”

Hij hoorde nu hoe in de keuken inderdaad de radio aan stond.

“Wat is er dan gebeurd, Eline?”

“Wel... een aanslag... zeggen ze.”

“Een aanslag?”

“Ja, tegen de boeddhisten daar.”

“Boeddhisten?”

“Ja, die komen daar samen en iemand heeft daar een bom geplaatst.”

Michael liet zich in een zetel vallen.

“Een bom?”

“Ja, dat zeggen ze. Zal ik de radio hier aan zetten, kunnen we het horen terwijl we eten.”

“Doe dat, Eline”.

Michael zette zich nadenkend neer aan de tafel. De radio spuwde berichten. Ter plaatse waren minstens drie reporters die elkaar overschreeuwden.

“Het aantal slachtoffers lijkt al opgelopen tot in de dertig”, keelde er één.

“De burgemeester komt zo dadelijk ter plaatse”, gilte een ander.

“Nog niemand heeft de aanslag opgeëist”, galmde de derde.

Ze trachtten elkaar te overstemmen, terwijl op de achtergrond het geluid van de sirenes te horen was, schreeuwende mannenstemmen, bevelen die men niet kon verstaan.

Een van de reporters had een ooggetuige bij de arm kunnen grijpen.

“Deze heer bevond zich hier in de straat toen het gebeurde. Vertel de luisteraars even wat er precies is gebeurd...”

“Het is beter om de televisie aan te zetten,” zei Michael, toen Eline met de soep kwam aanzetten, “die zullen ook al wel ter plaatse zijn.”

Inderdaad, de televisie was ondertussen druk bemand bezig met een rechtstreekse uitzending. Camera’s waren gericht op de smeulende overblijfselen van het gebouw. Brandweerlieden liepen heen en weer door het puin. Er werd ingezoomd op vier mannen in een soort asbestpakken die op een draagbaar iemand naar buiten droegen. Iemand? Ingewikkeld in een zilveren deken was het duidelijk dat dit ooit een mens moet geweest zijn.

“Men spreekt van ongeveer dertig doden”, zei de commentator, “iedereen die in het gebouw was is... niemand heeft zich kunnen redden.”

Vol afgrijzen staarde Eline naar het beeld. Ook Michael was ontdaan.

“Tot nu toe heeft niemand de aanslag opgeëist, maar officieus spreekt men van een wraakactie van de islamitische strijders.”

“De islamitische strijders?” vroeg Michael hardop.

Eline, die de hele dag de radio aan had terwijl ze werkte, wist van wanten.

“Ja, mijnheer, het is een groep harde jongens, zeggen ze. Ze hebben al meer aanslagen op hun geweten.”

“Oh? Maar waarom tegen de boeddhisten?”

“Ja, dat zou ik niet weten. De soep wordt koud, mijnheer.”

Bedachtzaam at Michael zijn soep, terwijl hij naar de verklaringen van de burgemeester luisterde, die natuurlijk ter plaatse was en werd geïnterviewd door de reporter van de televisie. Hij kon niet veel meer zeggen. Alleen dat het een ramp was, dat drie dagen rouw zouden afgekondigd worden en dat men al het mogelijke zou doen om de daders snel in te rekenen.

Normale woorden voor een burgemeester in zo'n geval. Op de achtergrond zag men weer iemand uit het puin dragen.

“Ik wist niet dat daar een boeddhistische tempel was”, zei Michael.

“Ik had het opschrift al een keer gezien”, zei Eline.

De burgemeester werd vervangen door de commissaris van politie die precies hetzelfde vertelde, maar met andere woorden.

“Zal ik de aardappelen en het vlees brengen, mijnheer?”

Michael knikte. Hij was een beetje verslagen. Zoiets gebeurde altijd elders, maar nooit in je eigen stad. Hij besepte dat hij de avond voor de televisie zou doorbrengen. Eline zou thuis ook wel verder het nieuws volgen. Iedereen trouwens. Niet alleen in de stad, maar in heel het land. Ook in het buitenland. Dertig doden. Het was niet niks.

2.

Robby begroette hem op zijn eigen joviale wijze, maar vandaag was het minder uitgelaten. Zijn gelaat stond ernstig. Michael stak de hand op. Hij trok zijn vest uit en ging achter zijn bureau zitten. Hij stak een sigaret op en opende het raam. Robby had er niets op tegen dat hij hier binnen rookte, als het raam maar open was.

“Er zal vandaag niet zo hard gewerkt worden,” zei Robby, “iedereen praat er over.”

“Natuurlijk. En niet alleen hier. Is er al wat meer nieuws?”

“Ik volg op Internet. De aanslag werd opgeëist door de Islamitische Strijders.”

“Eline had het er al over. Wie zijn dat?”

“Fanatieke moslims, die door hun eigen geloofsgenoten worden genegeerd. Ze hebben de Heilige Oorlog verklaard. Maar alleen die groep.”

“Ik zal me toch wat meer met de actualiteit moeten bezig houden”, mompelde Michael.

Robby knikte.

“Ja, het leven bestaat niet alleen uit computers, Michael.”

“Maar waarom tegen die boeddhisten?”

“Dat is duidelijk. Vanwege die uitspraak.”

“Uitspraak?”

“Vorige week heeft de zenmeester van hun tempel hier, want ze noemen het hun tempel, gezegd dat de islam een agressieve religie is en dat de mensen er beter zouden aan doen zich tot het vredelievende boeddhisme te bekeren.”

Michael zuchtte zwaar.

“Krijgen we dan verdomme weer een godsdienstoorlog?”

Robby haalde de schouder op.

“Zijn we ooit zonder geweest?”

“Zijn die boeddhisten dan zo vredelievend?”

“Blijkbaar wel.”

“En ze zijn dus ook hier aanwezig?”

“Ze zijn hier maar met weinigen.”

“Zijn het die kerels die in de zomer in die lange oranje kleren rondlopen?” vroeg Michael.

“Het zou kunnen.”

“Ik zou op Internet eens kunnen opzoeken wat dat boeddhisme precies inhoudt”, mijmerde Michael.

“Heb ik al gedaan. De stichter is een zekere, ja natuurlijk, Boeddha. Het doel van boeddhisten is om bevrijd te worden uit de kringloop van wedergeboorte, om zo nooit meer te hoeven lijden. Er zouden momenteel over de hele wereld meer dan vierhonderd miljoen boeddhisten zijn.”

“Dat is geen beetje. Maar bevrijd worden van de kringloop van de wedergeboorte?”

“Ja. We mogen er van uit gaan dat ze het leven beschouwen als een opeenvolging van lijden en ze willen dat geen tweede of derde keer meemaken, veronderstel ik. Ik heb me er niet echt in verdiept.”

“Dus geloven ze in reïncarnatie?”

“Ja, dat zal wel. Maar ze willen er van af. Net als Hamlet.”

”Hamlet?”

“Ja, in die beroemde monoloog: zijn of niet zijn. Hij dacht ook dat het beter was te sterven dan levend te lijden. Alleen had hij geen angst voor reïncarnatie maar voor dromen.”

Michael bekeek hem met grote ogen.

“Dromen?”

“Ja, hij vergeleek dood zijn met slapen en dan kon men wel eens nachtmerries hebben.”

Ondanks alles moest Michael glimlachen.

“Nachtmerries als men dood is? Wel, die Hamlet was wel een rare kerel. Maar goed, we gaan eens kijken hoe ver we staan met dat nieuwe programma.”

Robby schoof zijn stoel nu ook dichterbij het bureau.

“Ze hebben het op onze computers gezet. We kunnen een eerste test houden.”

Nieuwsgierig bogen ze zich over de beelden. Al enkele jaren lang waren ze in de weer om als eerste computerprogramma's te brengen die het mogelijk maakten driedimensionale beelden te bekijken. Niet alleen foto's maar ook films. Uiteraard dienden die gemaakt met speciale camera's. Vooral Robby was bezeten door het driedimensionale. Ze hadden in hun bedrijf dan ook de beste vaklui van het vasteland. Niet alleen werd er vervaardigd, er werd ook geëxperimenteerd en onderzoek gedaan. Meer dan de helft van het personeel was daar mee bezig.

Maar het loonde. En de toekomst zou nog lonender worden als zij als eerste die programma's op de markt konden brengen. Ze stonden nu over de computer gebogen en aan hun uitdrukking te zien waren ze wel heel tevreden. Het was een drukke straat in het centrum. Voetgangers en verkeer, alles gleed in 3D voorbij.

“Geweldig”, knikte Michael.

Robby maakte enkele bedenkelijke bewegingen met het hoofd.

“Ja, het is een uitstekend begin. Alleen nog een beetje wazig. Het kan verbeterd worden. Maar oké, als we te weten komen dat anderen ook op het punt staan, moeten we het op de markt gooien.”

Michael klapte de computer dicht.

“Hoeveel tijd zouden we nog hebben om het te vervolmaken?”

Robby haalde de schouder op.

“Dat is altijd heel moeilijk te voorspellen. Soms gaat het heel vlot, maar soms duikt er één of andere moeilijkheid op die veel aandacht eist. Maar zoals het er nu naar uit ziet, kunnen we binnen enkele maanden met veel trompetgeschal ons programma aankondigen en tonen.”

“Over trompetgeschal gesproken... je gaat vanavond toch ook naar dat concert door het orkest van Sint-Petersburg?”

“Natuurlijk. Niet dat ik zo gek ben op die Russische muziek, maar de kwaliteit zal uitstekend zijn.”

Michael dacht even na.

“Ik geloof Borodin, Katsjetoerian, Glinka, Rimski-Korsakov en natuurlijk Tsjaikowsky.”

“Ja, die mag niet ontbreken”, glimlachte Robby.

“Ik geloof niet dat ik ooit iets van die Katsjetoerian heb gehoord”, mijmerde Michael.

“Oh, beslist wel. De sabeldans!”

“Ja, natuurlijk. De sabeldans!”

“Uit het ballet Gajaneh.”

“Oh,” zei Michael, “dan horen we het vanavond weer, want de suite uit dat ballet staat op het programma. Maar... Russisch? Was die Katsjetoerian geen Armeen?”

“Was Armenië vroeger niet onder de Sovet-Unie?”

Ze keken elkaar even aan. Dan haalde Michael de schouders op.

“Eigenlijk zal het mij een zorg zijn.”

“Mij ook. We zien elkaar wel aan de ingang van het concertgebouw?”

“Ja,” zei Michael, “driedimensionaal.”

Agatha keek naar de grond. De directrice wendde zich echter vriendelijk tot haar vader.

“Er is echt niets aan de hand, hoor. Ze is ook op school wat teneergeslagen, maar het blijkt haar studies niet te beïnvloeden.”

Ze keek met een glimlach naar Agatha, maar die merkte het niet.

Haar vader keek ook even naar zijn dochter, die daar onbeweeglijk op de stoel zat en alleen lichtjes met de voeten schuifelde.

“U moet begrijpen, mevrouw, dat het verlies van haar broertje haar sterk heeft aangegrepen.”

Toen hij het zei voelde hij zelf een krop in de keel. Het was nog altijd niet gemakkelijk om er over te praten. Het verlies van een kind grijpt je tenslotte sterk aan en het verlies van een broertje ook. Agatha en Willy waren sterk met elkaar verbonden geweest. Als broer en zus maakten ze veel minder ruzie dan andere broers en zussen. Er was natuurlijk ook wel het leeftijdsverschil – Agatha was vier jaar ouder – maar ze voelde zich écht de oudere zus die voor haar jongere broertje moest zorgen. Willy had bij haar een enorme leegte nagelaten.

“Alles moet slijten,” zei de directrice, “en ook die pijn zal steeds minder worden, al begrijp ik dat ze nooit helemaal weg zal zijn. Maar Agatha is een heel intelligent meisje, de wakkerste en beste van de klas. Altijd even oplettend en alert. Maar het is natuurlijk normaal...”

Ze maakte haar zin niet af, maar maakte wat ze wou zeggen duidelijk met een handbeweging. Agatha bleef er vrij apathisch onder. Ze schuifelde nog even miniem met haar voeten, alsof ze helemaal niet gehoord had wat er gezegd werd. Opnieuw keken de twee volwassenen haar aan. Toen richtte ze toch het hoofd op.

“Ik weet wel dat het zal over gaan. Ik weet alleen niet wanneer.”

Nu zagen ze pas dat haar ogen nat waren van de tranen. Haar vader drukte haar even tegen zich aan.

“Het spijt me, meisje, je hoefde hier niet bij te zijn, ik...” Hij maakte een beetje hulpeloos gebaar. Maar de directrice was het niet met hem eens.

“Er over praten of er horen over praten helpt je er sneller overheen, ook al doet het pijn. Maar je moet het verwerken en dat doe je niet met je gedachten altijd maar af te leiden. Het komt toch steeds terug.”

De vader knikte.

“Ik begrijp het wel”, zei Agatha.

De directrice glimlachte.

“Natuurlijk. Dat is nu Agatha. Ze begrijpt het allemaal zo snel. Alles. Veel sneller dan de andere leerlingen. Weet u...”

Ze aarzelde even.

“Weet u dat we er over gedacht hebben om haar een klas hoger te zetten?”

De vader keek verbaasd op.

“Waarom?”

“Zoals ik al zei is Agatha vrij intelligent en...”

Ze keek even naar het meisje, dat weer de ogen had neergeslagen.

“Wel... het gebeurt vaak dat in zo'n geval alles veel te gemakkelijk gaat. Dan gaat dat soort leerlingen zich óf vervelen, óf ze ontwennen het om te studeren en hebben daar later dan weer moeilijkheden mee. We hebben overwogen om Agatha een nieuwe stimulans te geven door haar een klas hoger te zetten.”

“Ik heb in deze klas mijn vriendinnen”, zei Agatha, misschien iets bitsiger dan ze bedoeld had. Maar de directrice stelde haar gerust.

“Zo'n beslissing wordt nooit eenzijdig genomen, Agatha. Dat gebeurt altijd in overleg met de ouders en met de leerlinge zelf. Maar ik denk dat het nu niet het geschikte moment is om daarover te praten.”

“Misschien niet”, zei vader.

“Ik wens jullie in ieder geval veel sterkte.”

“Dank je, mevrouw.”

Ze verlieten het bureau van de directrice. Agatha vergat zelfs een knikje te maken, maar dat werd haar niet kwalijk genomen.

Robby klikte zijn computer aan en schudde even later meewarig het hoofd.

“In Londen ook al.”

Michael keek op van zijn computer.

“Eh?”

“Weer een aanslag. Deze keer in Londen.”

“Weer van...?”

Robby knikte.

“Ja, van die vervloekte jihad.”

“Ik volg het nieuws zo niet. Waarover gaat het?”

“De jihad. Het zijn de fanatieke moslims. De terreurgroepen. Ze worden door hun eigen geloofsgenoten openlijk vervloekt. Ik zeg wel openlijk. Hoe ze er echt over denken weten we natuurlijk niet, maar openlijk kunnen ze natuurlijk niet anders dan laken wat die terreurgroepen doen.”

“Oh..” Michael ging rechtop zitten. Hij had een peinzende uitdrukking.

“Zijn er doden?” vroeg hij dan.

“Ja, twee. Ditmaal drongen ze de redactie binnen van de Lond'ner Newspaper, een blad dat nogal kritiek had gegeven op de jihad. Met een geweer begonnen ze te schieten. Iedereen zocht dekking, maar voor twee was het te laat. De politie was er gelukkig snel bij. De twee terroristen zijn neergeschoten.”

Michael beet zich op de lip.

“Waarom toch?”

Robby haalde schouder op.

“Wat weet men over die jihad?” wou Michael weten.

“Het is een groep gewapende moslims die zich richten tegen de naar hun zeggen afgodendienaren en ongelovigen, die weigeren zich aan het moslimgezag te onderwerpen, hetzij door de islam te aanvaarden hetzij als dhimmi de jaarlijkse jizya, een soort belasting, te betalen. Ik heb het opgezocht op Internet...”

Robby rommelde wat met de muis en las voor:

“Op 11 november 1914 besloot sultan Mehmet VI van het Ottomaanse Rijk de jihad uit te roepen en zich daarmee te mengen in de Eerste Wereldoorlog aan de kant van de Centrale Mogendheden onder leiding van het Duitse Keizerrijk. Op 14 november 1914 gaf de Sjeikh ul-Islam zijn goedkeuring aan dit besluit. Het doel was om alle inwoners van het Ottomaanse Rijk ongeacht hun etniciteit in naam van de islam te verenigen tegen de Geallieerden (waaronder het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Rusland) en nationalistische opstanden binnen het Rijk te voorkomen. Lange tijd heeft men aangenomen dat het Ottomaans uitroepen van de jihad een Duits complot was, maar uit historisch onderzoek is gebleken dat de Ottomanen zelf het initiatief ertoe namen. De Arabieren schaarden zich echter aan de kant van de geallieerden en keerden zich tegen de Ottomaanse kalief.”

Michael keek zijn vennoot verbaasd aan.

“Je zei 1914? Dat is toch een hele tijd geleden.”

Robby knikte.

“Maar de beweging heeft niet stil gezeten. Bijvoorbeeld hebben de Iraanse ayatollah Khomeini en president Ahmadinejad meerdere malen opgeroepen tot jihad tegen Israël. Men schat dat er duizenden jihadgangers rondlopen in Europa.”

“Verdorie”, mijmerde Michael.

Robby maakte een wijds gebaar met de armen.

“Ze zitten hier tussen ons. Maar niemand kent ze.”

“En wat doet de regering?” wilde Michael weten.

“De veiligheidsdiensten zijn heel actief. In heel Europa worden er wekelijks leden opgepakt die aan werving doen. Maar hoeveel blijven er rond lopen.”

“Tja”, was het enige wat Michael kon inbrengen.

“Maar ik heb ook goed nieuws”, meldde Robby.

“Gelukkig maar. Wat dan?”

“Onze afdeling die zich bezig houdt met hologrammen.”

“Wat is er met die afdeling?”

Robby glimlachte.

“De jongens werken steeds geperfectioneerder. Ik heb al eens gedacht om die twee dingen...”

Maar Michael maakte een afwerend handgebaar.

“Je weet hoe ik er over denk, brave jongen. In de eerste plaats onze 3D computer. Die holografie komt pas op de tweede plaats.”

“Ja, natuurlijk, maar de opnamen voor de twee zijn van hetzelfde principe. Ik denk dat, als we daar toch mee bezig zijn, we het rustig kunnen combineren. Of vind je van niet?”

Michael knikte.

“Ik ben er mee akkoord, dat weet je. Maar de concurrentie staat het verst met de computers en daar moeten we dus het eerst werk van maken.”

Robby beet zich even op de lip.

“Je hebt gelijk,” zei hij toen, “maar de hologrammen mogen we niet laten vallen.”

“Natuurlijk niet. Heb ik ook niet beweerd. Maar er zijn prioriteiten.”

Het personeelsfeest van Worldnet was zoals steeds groots opgevat. Meer dan honderd mensen die werkten in het reusachtige gebouw waar de meest vooruitstrevende Internetprogramma's werden ontworpen en gerealiseerd. Het bracht een kapitaal op en jaarlijks kon een deel van dat kapitaal worden besteed aan een avondfeest met diner en show. Ditmaal hadden Michael en Robby ook weer voor de nodige ontspanning gezorgd en naast het eetmaal, dat zoals ieder jaar overvloedig was, werden de aanwezigen vergast op een goochelaar en enkele flamencodansers en -danseressen die uit de naburige stad, waar een hele Spaanse wijk gevestigd was, waren gecontracteerd.

Zoals ieder jaar waren ook enkele personeelsleden actief en brachten hun eigen 'show'. Iemand zong twee liedjes uit een populaire musical, een ander bracht een stepnummer en twee anderen een sketch waarbij de directie op de korrel werd genomen, maar dat was traditie geworden en zowel Michael als Robby konden er ook om schateren.

De sfeer in het bedrijf was altijd uitstekend geweest. Tenslotte kon ook Emma niet achterblijven. Emma was een vrouw van rond de veertig die de gave van imitatie bezat.

Ze kon bijna iedere stem imiteren. Zowel de oude garde als Madonna of Lady Gaga, als de nieuwe generatie zangers en zangeressen, van Eddy Love over Christine Walder tot zelfs de bas van Eugen Eagle en de coloratuur van Vanessa Villa. Ze gaf toe dat ze er wel veel op oefende, maar ieder jaar had ze dan ook een enorm succes.

Na afloop maakten ze nog een praatje met Walden, de goochelaar, illusionist en gedachtenlezer, die weer iedereen versteld had laten staan.

“Hoe doe je het toch?” vroeg Michael, nog steeds onder de indruk.

Walden glimlachte alleen maar fijntjes.

“Ja”, zuchtte Michael, “ik begrijp wel dat je het niet zomaar mag verklappen.”

“Sommige van die dingen zijn heel duur”, grijnsde Walden.

Robby knikte.

“Kan ik me voorstellen. Met de dure apparatuur die je nodig hebt.”

Walden bekeek hem met spleetogen.

“Wat bedoel je?”

“Kom, kom, mijnheer Walden. Je kan natuurlijk niet echt gedachten lezen. Daar zit een heel technisch vernuft achter. Maar ik vind het enorm knap zoals je het brengt. Heel professioneel.”

Walden knikte, maar schoot dan in een lach.

“Natuurlijk worden onze mogelijkheden steeds groter. Ik veronderstel dat u, als professioneel op het gebied van informatica, al hebt nagedacht over sommige dingen?”

Robby knikte.

“Ik denk dat ik veel van die trucs zelfs kan plaatsen, maar ik ga ze natuurlijk aan niemand vertellen.”

“Ik was in ieder geval sterk onder de indruk”, gaf Michael toe.

“Oh, maar ik ook”, bevestigde Robby, “zoals ik al zei moet je het ook heel professioneel kunnen brengen en daar is Walden een meester in. Ook in het opbouwen van de spanning. Ik denk dat je ons personeel een geweldige tijd hebt bezorgd.”

“Dat was ook de bedoeling”, grinnikte Walden.

Ze klonken even.

“Nu, ik ga inpakken”, zei de goochelaar, afscheid nemend met enkele handdrukken.

“Heb je echt een idee hoe hij het doet?” vroeg Michael, toen Walden vertrokken was.

Robby knikte glimlachend. “Ik vertel het je morgen wel op kantoor.”

“Tsjonge, hij liet me versteld staan.”

“Je moet er van uit gaan dat wat hij doet onmogelijk is,” zei Robby, “dan kun je naar middelen zoeken die het wel mogelijk maken. En die zijn er beslist.”

Hun gesprek werd onderbroken door Emma die glimlachend naderbij kwam.